

SAMFERDSELSSEKSJONEN
Saksbehandler: Mette Kirkhus Johansen

Vår dato
19.12.2013
Deres dato

Vår referanse
11/00967-76 : ---, N07
Deres referanse

Fylkeskommunale og kommunale råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

Evaluering av reglement for Transporttjenesten for funksjonshemmede i Vest-Agder

Det vises til brev av 30.5.13 hvor reglementet for Transporttjenesten for funksjonshemmede ble sendt på høring, blant annet til alle fylkeskommunale og kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne med høringsfrist 20.09.13.

Evaluering av reglementet ble behandlet i Fylkestingets møte 17. og 18. desember 2013 som gjorde følgende enstemmige vedtak:

"Fylkestinget tar saken til orientering.

Fylkestinget slutter seg til foreslåtte justeringer i reglementet. Endringene iverksettes fra det tidspunkt elektroniske TT-kort innføres."

Alle høringsuttalelser ble fremstilt i trykket vedlegg til saken og vurdering av innspillene fremgår av saksframlegget som vedlegges til orientering.

Vedtaket innebærer at omleggingen som ble gjennomført fra 1.7. 2011 opprettholdes. Nytt reglement med mindre justeringer er vedlagt og vil bli gjennomført fra 1. januar 2014.

Fra samme tidspunkt vil det bli innført elektroniske TT-kort. Godkjente TT-brukere får tilsendt nye kort og nærmere informasjon om hvordan de bruker de nye kortene i god tid før nyttår.

Med vennlig hilsen

Vidar Ose
Samferdselssjef

Mette Kirkhus Johansen
Seniorrådgiver, samferdsel

Vedlegg:

Nytt reglement for Transporttjenesten for funksjonshemmede i Vest-Agder
Saksframlegg

Postadresse:
Postboks 517 Lund, 4605 KRISTIANSAND S
Besøksadresse:
Tordenskjoldsgate 65

Sentral E-postadresse:
postmottak@vaf.no
Internettadresse:
www.vaf.no

Folkestyre – kompetanse – samarbeid

Telefon sentralbord: 38 07 45 00
Telefon intern: 38 07 45 58
Telefaks: 38 07 45 01
Foretaksregisteret: 960 895 827

Arkivsak-dok. 11/00967-67
Saksbehandler Mette Kirkhus Johansen

Saksgang	Møtedato
1 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.11.2013
2 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013
3 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	2.12.2013
4 Fylkesutvalget	3.12.2013
5 Fylkestinget	17.12.2013

TRANSPORTTJENESTEN FOR FUNKSJONSHEMMEDE, EVALUERING AV REGLEMENTET

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Fylkestinget tar saken til orientering.

Fylkestinget slutter seg til foreslåtte justeringer i reglementet. Endringene iverksettes fra det tidspunkt elektroniske TT-kort innføres.

Vedlegg:

Forslag til justert reglement for Transporttjenesten for funksjonshemmede
NOTAT: Sammendrag av erfaringsinnhenting

Utrykte vedlegg:

1. Høringsuttalelser fra kommunale og fylkeskommunale råd:
  - Vedtak fra rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder
  - Vedtak fra fylkeseldrerådet i Vest-Agder
  - Høringsuttalelse fra Lindesnes fellesråd for eldre og funksjonshemmede
  - Høringsuttalelse fra Farsund eldreråd
  - Høringsuttalelse fra eldrerådet i Søgne kommune
  - Høringsuttalelse fra eldrerådet i Vennesla kommune
  - Høringsuttalelse fra Rådet for funksjonshemmede i Lyngdal
  - Høringsuttalelse fra Lyngdal eldreråd
2. NOTAT: Evaluering/ gjennomgang av endringene i TT-ordningen; - sammenfatning av intervjuer med saksbehandlere i kommunene.
3. NOTAT: Oversikt over omlegging av TT-tilbudet og klagebehandling i fylkeskommunen.
4. NOTAT: Oppdatert oversikt over inntak av nye brukere til TT-ordningen
5. NOTAT: Sammenstilling av TT-reglement for fylkeskommuner som har gjort tilpasninger som følge av tilrettelagte rutetilbud.

Bakgrunn for saken

Transporttjenesten for funksjonshemmede (TT-tjenesten) i Norge ble opprettet i 1988 som et kompenserende transporttilbud til funksjonshemmede som på grunn av sin funksjonshemming ikke kunne benytte kollektivtilbudet fordi det ikke var tilrettelagt. TT ordningen er en del av kollektivtilbudet. Det overordnede målet er deltagelse, likestilling og integrering og at færrest mulig skal være avhengig av spesialordninger.

Nytt reglement for TT-tjenesten ble utarbeidet som en del av forsøket; "Samordning av bestillingstransport og Transporttjenesten for funksjonshemmede", hvor formålet var å se TT-tjenesten i sammenheng med tilrettelegging av kollektivtrafikken, herunder også bestillingsruter.

Målet med omleggingen var i større grad å innrette ordningen for de med vesentlige funksjonsnedsettelse og å gi et økt reisetilbud til prioriterte brukere. Godkjente brukere som hadde fått et tilrettelagt rutetilbud på sitt bosted, fikk halvert sitt TT-tilbud, med unntak av tyngre funksjonshemmede som beholdt tilbudet. Det ble vanskeligere å bli godkjent som ny TT-bruker i områder med tilrettelagt rutetilbud.

Arbeidet ble gjennomført med en omfattende brukermedvirkningsprosess hvor både kartleggingsundersøkelse, prinsipper for ordningen, ny innretning og utforming med veiledning var tema. Sentralt i arbeidet stod et drøftingsråd med brukerrepresentanter oppnevnt av de fylkeskommunale rådene som bestod av: Bernt Bachke (Norges Blindforbund), Siri Topstad (Norges Handikapforbund), Trine Lise Systad (Norsk Forbund for Utviklingshemmede) og Margit Seland (leder av fylkeseldrerådet i forrige periode).

Prinsipper for ny utforming av tjenesten ble behandlet i hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø i sak 95/10. Fylkestinget vedtok nytt reglement for TT-tjenesten i desember 2010 jfr. sak 95/2010 og reglementet ble iverksatt fra og med 2. halvår 2011.

Vest-Agder fylkeskommune har over mange år arbeidet med tilrettelegging av kollektivtrafikken. Fylkeskommunene fikk ansvaret for å kunne se tjenesten i sammenheng med arbeidet med å tilrettelegge kollektivtransporten.

Fylkestinget behandlet i sak 87/12 evalueringsrapport for forsøket hvor det ble fattet følgende vedtak:

- 1. Fylkestinget er tilfreds med at forsøket dokumenterer at bedre tilrettelegging av kollektivtrafikken betyr at antall brukere av TT-transporten kan reduseres.*
- 2. Fylkestinget går inn for å videreføre innsatsen med tilrettelegging av kollektivtransporten i fylket og at innsparte midler i TT-transporten skal benyttes til å øke tilbudet til de med de tyngste funksjonsnedsettelsene.*
- 3. Fylkestinget mener samarbeidet med organisasjonene gjennom drøftingsrådet er svært viktig og anbefaler at det oppnevnte drøftingsrådet fortsetter.*

Det ble i saken lagt opp til at nytt reglement skulle evalueres når man hadde trukket noe mer erfaring med omleggingen av ordningen.

I økonomiplan 2013 -2016 og budsjett for 2013 fremkom det store utfordringer knyttet til kostnadsutviklingen for TT-tjenesten. Det ble det vedtatt videreføring av dagens TT-tilbud, men samtidig skulle det arbeides videre med effektivisering og omlegging av ordningen. Videre skulle det legges fram en sak i 2013 basert på en analyse av tilbudet og kostnadsutviklingen.

Fylkestinget behandlet økonomisk analyse og gjennomgang av Transporttjenesten for funksjonshemmede i Vest-Agder den 18.6.13 som sak 30/13 hvor det ble gjort følgende vedtak:

- 1. Saken tas til orientering.*
- 2. Rammen til Transporttjenesten for funksjonshemmede for 2013 økes fra 15,356 mill. kr. til 17,1 mill. kr. Økningen på 1,7 mill. kr. dekkes gjennom omdisponeringer i samferdselsseksjonens budsjett. Sak om dette fremmes til høsten.*
- 3. TT-ordningen videreføres i nåværende form og omfang. Den økonomiske rammen for 2014 vurderes i budsjettprosessen.*
- 4. Administrasjonen kommer tilbake med egen sak i løpet av høsten 2013 hvor nytt reglement evalueres i forhold til ny innretning som følge av tilrettelegging av kollektivtrafikken.*

I saken gikk man inn for at prinsippene for TT-tjenesten skulle beholdes.

Opplegg for evaluering og gjennomgang av reglementet ble utarbeidet i samarbeid med drøftingsrådet og lagt fram for Hovedutvalget for samferdsel, areal og miljø i sak 61/13.

Saksopplysninger

Erfaringsinnhenting:

Det er gjennomført følgende erfaringsinnhenting til evalueringen:

- Reglementsendingene ble sendt alle fylkeskommunale og kommunale råd for h.h.v. eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det kom inn 8 vedtak / uttalelser fra denne høringsrunden, herav 6 uttalelser fra kommunale råd.
- Drøftingsrådet tok ansvar for innhenting av uttalelser fra funksjonshemmedes organisasjoner. Disse ble formidlet på drøftingsrådets møte 10.10.13, og er gjengitt i trykket vedlegg til saken.
- Telefonintervjuer ble gjennomført med saksbehandlere i samtlige kommuner og intervjuene er oppsummert i eget notat.
- Oversikt over generelle henvendelser inkludert tidligere interpellasjon i saken er lagt fram for drøftingsrådet som del av vurderingsgrunnlaget.
- Oversikt over omlegging og klagebehandling i fylkeskommunen er oppsummert i eget notat.

- Oppdatert oversikt over utviklingen i inntaket av nye brukere til TT-tjenesten fremgår av eget notat.
- Sammenstilling av reglementsendringer i fylkeskommuner som har lagt om TT-tjenesten på bakgrunn av tilrettelegging av kollektivtrafikken fremgår av eget notat.

Høringsuttalelser og notater fra ulike deler av erfaringsinnhentingene er tilgjengelige i saken som uttrykket vedlegg. Et kortere sammendrag av dette er tatt inn som trykket vedlegg.

Drøftingsrådets vurdering av erfaringsmaterialet:

Drøftingsrådet er trukket aktivt med i evalueringen av reglementet i samsvar med fylkestingets vedtak i sak 87/12.

Alt erfaringsmateriale er gjennomgått av drøftingsrådet. Drøftingsrådet mente det ikke fremkom problemstillinger i fremlagte materiale som tilsa behov for innhenting av kompetanse / råd eller videre drøfting.

Etter gjennomgang av innhentet erfaringsmateriale, har drøftingsrådet gitt følgende uttalelse:

Drøftingsrådet mener det er foretatt en bred gjennomgang hvor reglementet på en god måte forholder seg til hva TT-ordningen var ment som: Å være en ordning for funksjonshemmede til erstatning for et manglende tilrettelagt kollektivtilbud. Målet med reglementsendringene er nådd ved at inntaket, og dermed ressursbruken, begrenses til tyngre funksjonshemmede i områder med tilrettelagte rutetilbud.

Drøftingsrådet mener det nye reglementet er konsistent, logisk, helhetlig og tydelig. Gjennomgangen viser at det er lettere å forholde seg til og det bidrar til å sikre mest mulig lik praktisering samtidig som det gir tilstrekkelig rom for skjønn.

Gjennomgangen har avdekket mange uriktige forventninger til TT-ordningen. Det har vært nødvendig med en "opprydding" hvor hensikt og formålet med TT-ordningen kommer tydeligere fram. Mange tror at eldre etter hvert har krav på TT-kort dersom de ikke har kollektivtilbud i nærheten, mister sertifikatet eller ikke får dekket transportbehovet sitt på annen måte. Drøftingsrådet ser at bestillingsruter eller andre kollektivtilbud er viktig for denne gruppen. Hvor godt det offentlige rutetilbudet er, eller om det burde etableres egne kommunale transporttilbud for denne gruppen, slik det fremgår at Åseral kommune har hatt, er likevel et annet spørsmål.

TT-reglementet har alltid hatt en generell bestemmelse om at vanlig alderdomssvekkelse ikke alene gir grunnlag for brukergodkjenning. Denne bestemmelsen har vist seg vanskelig å praktisere. Drøftingsrådet mener erfaringene viser at det er nødvendig med en tydeligere avgrensning i forhold til rene aldersrelaterte vansker, og grunnlag for tydeligere prioritering av tyngre funksjonshemmede i områder der det finnes tilrettelagt transporttilbud.

Drøftingsrådet vil påpeke: Hovedregelen for inntak i områder med tilrettelagte rutetilbud er to definerte grupper av tunge funksjonsnedsettelse innen bevegelse og

syn som tas inn i ordningen uavhengig av alder. Det er kun i områder der man har et alternativt tilrettelagt rutetilbud hvor det i reglementet er definert en unntaksbestemmelse for andre "etter særlig vurdering" hvor det er vilkår om at funksjonsnedsettelsen må ha oppstått før fylte 67 år. Erfaringsinnhenting fra saksbehandlerne, viser at det nye reglementet fanger opp de med vesentlige funksjonsnedsettelse.

Drøftingsrådet viser til at utviklingen i inntaket illustrerer vanskelighetene med praktisering av den generelle aldersbestemmelsen. Samtidig viser inntaket at det nye reglementet ikke diskriminerer mellom aldersgruppene: Mens det tidligere var en "fordeling" av eldre ved at så mye som ¾ av alle nye TT-brukere var over 67 år, er det nå oppnådd jevnere inntak mellom "eldre" og "yngre" brukere. Fordelingen på brukergrupper viser at "unge" og "eldre" fordeler seg likt blant de som tas inn på bakgrunn av tyngre funksjonsnedsettelse.

Drøftingsrådet mener omleggingen er nødvendig for å kunne gi en god TT-ordning til godkjente brukere. Drøftingsrådet viser til at målet om økt reisetilbud til prioriterte brukere ikke er nådd og at det må ha høyeste prioritet framover. Drøftingsrådet anbefaler at klagebehandlingen fortsatt skjer i fylkeskommunen da det bidrar til å sikre lik praktisering av reglementet.

Drøftingsrådet mener det ikke er grunnlag for å gjøre endringer i vedtatt reglement og anbefaler å opprettholde de endringer som er gjort.

Vurderinger

Ut fra formålet til TT-ordningen er det ingen fylkeskommuner som godkjenner søkere kun ut fra manglende kollektivtilbud eller lang avstand til nærmeste senter / holdeplass. Søkere som i utgangspunktet kan benytte ordinære kollektivtilbud, fyller ikke kriteriene for TT. Fylkesrådmannen anbefaler derfor ikke å innføre avstand som kriterium for brukergodkjenning.

Vi tolker noe av innspillet fra rådene i Lyngdal til å bero på en misforståelse: Søkere som ut fra sin funksjonsnedsettelse ikke kan benytte et ordinært rutetilbud og som ikke har et tilrettelagt rutetilbud blir vurdert ut fra generelle bestemmelser i reglementet. Kriteriene for brukergodkjenning er imidlertid strengere dersom de har et tilrettelagt rutetilbud. TT-tilbudet som gis til godkjente brukere er svært fleksibelt. Brukere som har lang avstand til nærmeste senter er sikret gjennom at det maksimalt klippes 10 klipp innen egen kommune.

TT-ordningen i Vest-Agder har aldri omfattet midlertidige funksjonsnedsettelse og svært få fylkeskommuner godkjenner nye brukere på dette grunnlaget. Kravet til varighet er tilsvarende som bestemmelser i folketrygden. Fylkesrådmannen mener tilgjengelige ressurser bør prioriteres varige funksjonshemmede og viser til vedtak om at innsparte midler skal benyttes til å gi prioriterte brukere et økt reisetilbud.

Forslag om inndragning av inaktive kort var innspill som tidligere fra tid til annen kom som følge av at det i flere kommuner utviklet seg ventelister til ordningen. Ventelister er nå lite aktuelt da brukerandelen synker. Forslaget vil uansett ikke innebære noe bidrag til bedre utnyttelse av ordningen da det ikke frigjør midler. Reglementets

formuleringer om ventelister er likevel uheldig. Når stadig nye områder blir tilrettelagt, kan dette ha betydning for om eventuelle søkere på venteliste fyller kriteriene for ordningen og for riktig plassering i brukergruppe på det tidspunktet de skal tas inn i ordningen. Avsnittet om venteliste foreslås derfor erstattet med generelle formuleringer om at søkere tas inn etter grad av funksjonsnedsettelse, jfr. trykket vedlegg.

Å opprette en kommunal klageinstans for en fylkeskommunal ordning vurderes ikke som hensiktsmessig. For å bidra til lik praksis, anbefales dagens ordning videreført.

Hovedkriteriene i ordningen ble beholdt ved reglementsendingene. Innstramminger og omlegging er kun gjort i områder hvor det gis et tilrettelagt rutetilbud. Hvor omfattende rutetilbudet skal være utover dette, må Agder Kollektivtrafikk løpende vurdere ut fra trafikkgrunnlag og bruken av tilbudet som for kollektivtilbudet for øvrig. Bestillingsruter er et svært godt tilrettelagt rutetilbud og hvor ekstra henting og tilkjøring er et tilbud som verdsettes høyt av de som faktisk benytter seg av slike ruter. Det anbefales ingen endringer i dette.

Fylkeskommunen og AKT har et ønske om at eventuell etablering av et formiddagstilbud i nye kommuner bør skje ut fra tydeligere kommunale initiativ.

Fylkeskommunen har ansvar etter diskrimineringsloven for å tilrettelegge sine transporttilbud for alle og det offentlige bruker store ressurser på dette. Arbeidet er i tråd med målsettinger i regionplan Agder 2020 om et "konkurransedyktig og tilgjengelig kollektivtilbud". Endringene i reglementet har tatt utgangspunkt i det formålet TT-ordningen har, og at det er naturlig med en tydeligere prioritering og strengere regler etter hvert som kollektivtilbudet er blitt tilrettelagt.

I evalueringsarbeidet har det særlig vært fokus på å få fram om det er grupper med vesentlige funksjonsnedsettelse som ikke fanges opp av det nye reglementet. Erfaringsmaterialet gir samlet et hovedinntrykk av at man har truffet når det gjelder ny innretning av ordningen. De med vesentlige funksjonsnedsettelse blir ivaretatt og prioritert.

Prosessen knyttet til reglementsendingene har bidratt til viktig avklaring av TT-ordningens formål, men har samtidig synliggjort forventninger til ordningen som ikke samsvarer med dette.

At reglene oppfattes som klarere og bedre egnet til å sikre likebehandling er viktig. Fylkesrådmannen mener erfaringen viser at det er viktig å beholde unntaket med aldersbestemmelse der det gis tilrettelagt rutetilbud dersom man skal opprettholde oppnådd effekt og ønsket prioritering. I forbindelse med reglementsutformingen, ble 67 år valgt ut fra hva som ble lagt til grunn i utforming av TT-tilbud i andre fylkeskommuner. I folketrygden er det fastsatt liknende bestemmelser hvor eksempelvis grunnstønad til transport ikke gis dersom søker fikk funksjonsnedsettelse etter fylte 70 år. Dette viser at det for liknende ordninger også har vært behov for å gjøre avgrensninger mellom aldersrelaterte svekkelser og funksjonshemming. Oversikt over inntaket til TT-ordningen viser at det ikke diskrimineres mellom aldersgruppene.

I evalueringsrapporten fra forsøket, gikk det fram at bestillingsruter er mer kostnadseffektivt enn TT-transport, gir bedre mulighet for kostnadsstyring, samtidig som det bidrar til et bedre "åpent" kollektivtilbud for befolkningen. Utviklingen fram til omleggingen av ordningen var preget av økning i antall TT-turer og stor pågang til TT-ordningen, særlig av eldre søkere. For å svare på den demografiske utviklingen fremover er det viktig at arbeidet med tilrettelegging av kollektivtilbudet fortsetter. Samtidig er det behov for å opprettholde et godt TT-tilbud til de med de tyngste funksjonsnedsettelsene.

Kostnadsøkningen i TT-ordningen i Vest-Agder har vært svært krevende over flere år, men viser for første gang reduksjon fra slutten av 2012 og videre inn i 2013. Dette er et resultat av oppfølging av transportørene og nytt reglement med omlegging av ordningen. Omleggingen har ført til reduksjon i antall reiser og redusert inntak til ordningen, hvorav utviklingen i inntaket antas å ha størst betydning over tid.

Målet med omleggingen om økt reisetilbud for prioriterte brukere er ikke nådd enda, men vil ha høyest prioritet innenfor tilgjengelige rammer. På bakgrunn av en samlet vurdering av erfaringsinnhenting og uttalelse fra drøftingsrådet, anbefaler fylkesrådmannen å beholde de vedtatte reglementsendingene som ble gjort i 2010.

Fylkesrådmannen foreslår på bakgrunn av oppfølging av transportørene en presisering i reglementet knyttet til rullestolbrukere og noen mindre justeringer i administrative rutiner og bestemmelser knyttet til TT-kort som følge av arbeidet med innføring av elektroniske kort. Endringene foreslås iverksatt fra og med det tidspunkt elektroniske kort innføres.

Drøftingsrådet har gjort et stort arbeid gjennom forsøksperioden 2009 – 2012 og i videre arbeid med omlegging og evaluering av reglementet. Når saken avsluttes, vil drøftingsrådets mandat være fullført og rådet avslutter dermed sitt arbeid.

Fylkesrådmannen vil legge vekt på å opprettholde dialogen med saksbehandlerne i kommunene også framover. Det er lagt ned betydelig arbeid i informasjon ved omleggingen hittil. Det vil også fremover bli lagt stor vekt på god informasjon ved endringer i reglement og rutiner til berørte parter.

Vedlagt følger i trykket vedlegg utkast til justeringer i reglementet. Avsnitt som er foreslått endret, fremgår merket rødt. Drøftingsrådet har sluttet seg til forslag til justeringer.

Kristiansand, 15. november 2013

fylkesrådmann

avdelingsleder/enhetsleder

Reglement for Transporttjenesten for funksjonshemmede i Vest-Agder vedtatt i fylkestinget 17. -18. desember 2013

1. INNLEDNING.

Reglementet er godkjent av fylkestinget 17. -18. desember 2013. Det vil gis nærmere veiledning og presiseringer til saksbehandlere i kommunene.

2. FORMÅL.

Transport er i dag en betingelse for å delta på en rekke områder innen samfunnslivet. Et tilpasset transporttilbud for funksjonshemmede skal gi godkjente brukere en mulighet for å delta i aktiviteter i nærmiljøet som den øvrige befolkning.

3. FYLKESKOMMUNENS TILBUD.

Omfanget av fylkeskommunens transporttilbud fastsettes i de årlige budsjetter.

Fylkeskommunens transporttilbud for funksjonshemmede er en del av den vanlige kollektivtransport i Vest-Agder og vil, så langt det er mulig, bli lagt opp som en del av denne. Transporttilbudet vil derfor i størst mulig grad bli gitt som rute eller rutelignende transport.

Transporttilbudet skal ikke erstatte, men komme i tillegg til:

- Tilbud under folketrygden
- Transport til avlastningsopphold/ institusjoner/ dagtilbud o.l
- Skyss til skole
- Skyss til arbeid
- Pasientreiser

Ordningen er m.a.o. ment til "frie" reiser f.eks.fritidsreiser, handel, besøk o.l

Personer med livslang funksjonshemming og med den tyngste funksjonshemming skal prioriteres i fylkeskommunens tilbud.

Generelt om transporttilbudet:

Brukere av ordningen gis et definert reisetilbud i form av tildelte turer/ km pr. kvartal.

Reisekvoten disponeres fritt innenfor et kvartal, men kan ikke overføres til neste kvartal.

Reisetilbudet gjelder også ved reiser ut av fylket. Dersom reisen starter eller ender i Vest-Agder, må reisen bestilles i god tid i samsvar med de bestillingsrutiner som er bestemt.

Dersom det foretas TT-reiser med drosjetransportører i andre fylker, må brukeren legge ut for turen og sende regning for refusjon. Oppgjør forutsetter at det er tilstrekkelig antall klipp igjen på reisekvoten.

4. HVEM KAN GODKJENNES SOM BRUKERE.

Kriterier:

Transportordningen for funksjonshemmede er et tilbud til den gruppen av mennesker med funksjonsnedsettelse som har behov for spesialtransport fordi de ut fra sin funksjonshemning ikke er i stand til å benytte det kollektive rutetilbudet på sitt hjemsted.

At det ikke går buss i området eller at gangavstand til holdeplass er stor er i seg selv ikke grunnlag for godkjenning Jfr. pkt.1

Søknader kan godkjennes ut fra **varige funksjonshemninger** av fysisk eller psykisk art.

Midlertidige funksjonshemninger gir ikke grunnlag for godkjenning.
En lidelse må vare i 2-3 år eller mer for å kunne betraktes som varig.

Tilbudet gjelder ikke for de som har funksjonshemninger i kortere perioder p.g.a. kulde eller andre ytre forhold av forbigående art.

Institusjonsbeboere kan godkjennes som brukere i de tilfeller vedkommende har behov for et slikt tilbud og kan benytte seg av transporttilbudet på egenhånd (med evt. medhjelper).

Det skal være en direkte sammenheng mellom en varig funksjonshemning og derav manglende mulighet til å benytte seg av det kollektive rutetilbudet som tilbys.

Søkere som i utgangspunktet er i stand til å benytte et ordinært kollektivtilbud, fyller ikke kriteriene for brukergodkjenning. Nye søkere som har et rutetilbud der de bor som ut fra deres funksjonsnedsettelse er tilstrekkelig tilrettelagt, vil heller ikke bli godkjent som bruker.

Det skal være en direkte sammenheng mellom en varig funksjonshemning og derav manglende mulighet til å benytte seg av det kollektive rutetilbudet som tilbys

Vanskelighetene kan være knyttet til særlig store / sammensatte funksjonsnedsettelse som er av en slik art at vedkommende må fraktes fra dør til dør og hvor man selv etter tilrettelegging ikke vil være i stand til å gjøre seg bruk av det tilrettelagte rutetilbudet. Vanskene kan også være knyttet til at man ikke er i stand til å komme seg av og på bussen fordi den ikke er tilrettelagt. For blinde, sterkt svaksynte eller personer som har utviklingshemninger/ kognitive funksjonsnedsettelse med sterkt begrenset funksjonsnivå, kan årsaken være at man ikke er i stand til å orientere seg.

Som hovedregel godkjennes blinde og svaksynte i kategori 2 – 5 (etter Verdens Helseorganisasjons definisjon). Søkere i kategori 0 - 1 omfattes ikke av TT-ordningen.

Unntak kan, etter særlig vurdering, gjøres for svaksynte i kategori 1 dersom det kan dokumenteres andre funksjonsnedsettelse i tillegg, som samlet sett gir betydelige problemer med å bruke kollektivtilbudet som tilbys på søkers bosted.

5. BRUKERINDELING.

I TT-ordningen differensieres tilbudet etter følgende vedtatte prinsipper:

- Det prioriteres en definert gruppe brukere med den tyngste funksjonsnedsettelsen,

- herunder de som til tross for tilrettelegging ikke kan benytte rutetilbudet.
- De som har brukerbarrierer som gjør at de bare i en viss grad kan benytte et tilrettelagt rutetilbud og de som enda ikke har fått et tilrettelagt rutetilbud, får beholde det ordinære TT-tilbudet.
  - TT-tilbudet reduseres for de som har fått et tilrettelagt rutetilbud som de kan benytte.

I samsvar med disse prinsippene inndeles brukerne i 4 brukergupper.

BRUKERGRUPPE 1: PRIORITERTE BRUKERE MED DET BESTE TT-TILBUDET

Brukergruppen omfatter:

Brukere med livslange og med den tyngste funksjonshemningen. Herunder de som ut fra sin funksjonsnedsettelse ikke kan nyttiggjøre seg et tilrettelagt rutetilbud.

Herunder også:

- Blinde:
Blinde etter WHO`skategori 4 og 5, og brukere med visus tilsvarende kategori 3.
(Uavhengig av alder)

Unntaksvis, og etter særlig vurdering, kan søkere i kategori 2 prioriteres dersom det kan dokumenteres andre synsdefekter i tillegg som samlet innebærer at vedkommende har særlig stor forflytningshemning og ikke kan nyttiggjøre seg et tilrettelagt rutetilbud.
- Midlertidig prioriteres nye godkjente permanente rullestolsbrukere som kan benytte, men som ikke har tilgang til et tilrettelagt rutetilbud.

De som etter tidligere ordning allerede er godkjent i brukerguppe 1, beholder sitt tilbud. Nye søknader vurderes ut fra nye regler.

Reisetilbud: Denne gruppen får den største reisekvoten og lavere egenandel enn øvrige brukere.

BRUKERGRUPPE 2: BRUKERE MED ET ORDINÆRT TT-TILBUD

Reisetilbud: Denne gruppen får et ordinært TT-tilbud

Brukergruppe 2 omfatter to undergrupper av brukere:

2-1 Brukere som har fått et tilrettelagt rutetilbud de kan benytte, men som ut fra sine funksjonsbarrierer ikke kan benytte tilbudet fullt ut

Denne gruppen omfatter:

- a) Permanente rullestolbrukere (uavhengig av alder)
- b) Sterkt svaksynte i WHO`s kategori 2 og de i kategori 3 med synsfelt inntil 20 grader og større enn 10 grader (uavhengig av alder)

- c) Andre brukere som etter særlig vurdering gis et ordinært TT-tilbud til tross for at rutetilbudet er blitt tilrettelagt. Funksjonsnedsettelsen må ha oppstått før fylte 67 år.

2-2 Godkjente brukere som har behov for og kunne ha benyttet tilrettelagte rutetilbud, men hvor det ikke finnes et slikt tilbud

Denne gruppen består av nye godkjente brukere som ikke har et tilrettelagt rutetilbud og som ikke hører til brukergroupe 1 eller brukergroupe 2-1 under punkt a eller b.

BRUKERGRUPPE 3: BRUKERE SOM FÅR ET REDUSERT TT-TILBUD

Reisetilbud: Denne gruppen får et redusert TT-tilbud.

Brukergruppen omfatter allerede godkjente brukere som har fått og kan benytte et tilrettelagt rutetilbud

Denne gruppen omfatter de brukere som på godkjenningstidspunktet ikke hadde et tilrettelagt rutetilbud men som senere har fått et slikt tilbud og som ikke hører til i brukergroupe 2-1.

Presisering av om det finnes et tilrettelagt rutetilbud:

- Det finnes en tilrettelagt infrastruktur i form av tilstrekkelig tilrettelagt holdeplass og tilrettelagte busser
- Det finnes et tilrettelagt busstilbud dersom det på søkers bosted finnes en helhetlig tilrettelagt ordinær bussrute
- Det finnes et tilrettelagt rutetilbud dersom det finnes et bestillingsrutetilbud på søkers bosted innenfor definert ekstra henteavstand
- For at det skal anses å være et tilrettelagt rutetilbud på stedet, må det minimum gis en reisemulighet tur/retur nærmeste senter en virkedag i uken.

BRUKERGRUPPE 4: BRUKERE MED BRUKERKORT UTEN REISEKVOTE

Disse brukerne får et eget brukerkort som gir rett til å reise med ordinære ruter og bestillingsruter i Vest-Agder med gratis ledsager. Disse brukerne får ikke transportkort som gir reisetilbud med drosje.

Alle godkjente brukere av Transporttjenesten for funksjonshemmede (uansett brukergroupe) har i tillegg også anledning til å benytte ordinære rutetilbud i Vest-Agder med gratis ledsager.

TILLEGGSGRUPPER:

Som tillegg til brukergruppene kan godkjennes:

- A. Disse brukerne har anledning til å bestille spesialbil og kan ha behov for å sitte i rullestol under transport.
- D. Brukeren må ha ledsager
- E. Må reise alene (godkjennes evt. av samferdselsseksjonen)

6. ENDRING I BRUKERINNDELING.

Brukerinndelingen til den enkelte bruker kan endres dersom de senere får et tilrettelagt rutetilbud der de bor eller flytter til et område som har et tilrettelagt rutetilbud.

Endring i brukerinndeling er å oppfatte som et enkeltvedtak og kan påklages på vanlig måte, jfr. rutiner beskrevet i punkt 7.

7. SØKNADER – BEHANDLING

7.1. Søknaden sendes på fastsatt søknadsskjema til helse- og sosialadministrasjonen i bostedskommunen. Alle spørsmål må besvares. Legeerklæring eller uttalelse fra annen sakkyndig skal vedlegges slik det framgår av søknadsskjema.

7.2. Søknaden blir avgjort av helse- og sosialadministrasjonen i kommunen/ evt. av en kommunal nemnd.

7.3. Helse- og sosialadministrasjonen underretter søkeren om vedtaket.

7.4. Evt. avslag på søknad om brukergodkjenning eller endring i brukerinndeling, kan påklages skriftlig til Vest-Agder fylkeskommune, v/samferdselsseksjonen. Legeattest må vedlegges. Klagen sendes helse- og sosialadministrasjonen i kommunen som avgir uttalelse, evt. endrer tidligere avslag/vedtak.

7.5. Ved inntak skal søkere prioriteres tatt inn i ordningen etter grad av funksjonsnedsettelse. Brukergruppe 1 skal gå foran øvrige brukere.

7.6. Vest-Agder fylkeskommune kan i særlige tilfeller endre kommunens brukergodkjenning for å sikre en lik behandling av brukere i fylket.

7.7. Brukergodkjenningen er varig og kan ikke være gjenstand for ny vurdering fra kommunens side uten at dette skjer i samråd med samferdselsseksjonen. Det skal gjennomføres endring i brukerinndeling for brukere bosatt i et område som får et tilrettelagt rutetilbud eller for brukere som har flyttet til et slikt område. Det vises til punkt 6. Brukerinndelingen (brukergruppe) kan også revurderes dersom brukerens helsetilstand endres vesentlig.

8. TILGANG / AVGANG AV BRUKERE.

Fylkeskommunen tar opp nye brukere og oppdaterer brukerlister hvert kvartal.

9. NÆRMERE OM TT-KORT OG REISERETT.

TT-kort utstedes til alle godkjente brukere. TT-kortet er personlig og kan ikke overdras til andre.

Brukeren skal vedkjenne seg at TT-transporten er utført ved å kvittere på utfylt drosjeregning. TT-kort og gyldig legitimasjon skal forevises til sjåfør før turen starter.

TT-kortet viser hvilket tilbud brukeren er gitt gjennom Transporttjenesten for funksjonshemmede i Vest-Agder. For alle brukergrupper med unntak av brukergruppe 4, gir kortet et definert reisetilbud per kvartal i form av antall km/turer. For brukergruppe 4 utstedes et eget TT-kort som kun gir rett til gratis ledsager på buss.

TT-kortet gir rett til å benytte buss i Vest-Agder med gratis ledsager for alle godkjente brukere i TT-ordningen.

Tap av kort må meldes snarest slik at kortet kan sperres. Nytt kort kan utstedes mot at bruker belastes 10 klipp av reisekvoten.

Administrasjonen fastsetter administrative rutiner i forbindelse med tapte kort, sjekk av saldo, refusjon av reiseutgifter ved transport utenfor fylket med mere.

10. MISBRUK.

Dersom transportordningen kun benyttes til reiser som burde vært dekket av folketrygden eller kommunene, kan samferdselssjefen redusere brukerkvoten eller inndra brukergodkjenningen.

TT-kortet er personlig og kan ikke brukes av andre. Misbruk av TT-kortet så som overdraging til andre m.v. vil medføre reduksjon i reisekvoten, evt. inndragning for kortere eller lengre tid.